

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 125. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651355220736/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

nolite multum loqui sicut ethnici; — *fæste* (= *faste*, pl.) er altsaa Palladius' egen Tilføjelse. Denne Form, der er bevaret i Udg. 1615, kendes ellers ikke. Rimeligvis foreligger her en Trykfejl for *faste*, jf. Ordsproget: *Faa Ord og faste ere saa godt som fire og tyve*. Mau Nr. 7243.

S. 78 L. 4. *Hortulus Animæ*, den udbredte Husandagtsbog med Kalender og alle mulige katholske Bønner, se Chr. Pedersen, Danske Skr. IV. 595, jf. Luther, Erlangen-Udg. XXII, 3.

S. 78 L. 15. *mulstødere*, Tiggere, jf. Kalkar III. 139, Suppl. 728. Palladius bruger samme Udtryk i Visitatsbogen, se Sv. Grundtvigs Udg. S. 112.11 med Ordforklaring S. 203.

S. 79 L. 26. *Der hengde mand hannem hen paa* ∅: det bandt man ham paa Ærmet.

S. 80 L. 2. *saa mange arene oc karene*; *karene* er det almindelig middelalderlige Ord for 40 Dages Faste se Kalkar II. 485a; *arene* kendes kun fra nærværende Forbindelse, som ogsaa Tavsen bruger (Småskr. S. 9). Ordet er muligvis, som Kalkar foreslaar, identisk med fr. *arenga* (*harangue*) Kalkar I. 72 i Betydning Tale, Bønneremse(?); snarere dog spøgende Rimord paa *Karene*.

S. 81 L. 12 f. Palladius omtaler i flere af sine Skrifter det ugudelige Liv paa Tyskebryggen, saaledes i Visitatsbogen (Grundtvigs Udg. S. 50), i Haandbogen for norske Sognepræster (nærv. Udg. I. 336.s med Note S. 344) og i en nu tabt Bog imod Uvæsenet i Bergen, se Rørdam, Københavns Univ. Hist. I. 519 samt Grundtvigs Udg. af Visitatsbogen S. XXVII.

S. 82 L. 11. *Den Romske Synd*, se Rom. 1. 26-27.

S. 82 L. 11 f. *S. Gregorü fiske parck* etc. Fabeln herom findes i Ursperger-Krøniken, p. 437, hvortil Marginalnoten henviser. Ogsaa i Visitatsbogen (Grundtvigs Udg. S. 17.20f.) har Palladius brugt denne Fabel, jf. Grundtvigs Indledning S. XXVI.

S. 82 L. 31. *vdí Fenedien* d. e. „i Venedig“.

S. 85 L. 16 f. *S. Francisci Regel i det v Capitel* etc. Secunda regula B. Patris Francisci pro fratribus minoribus Cap. VI (ikke V), L. Holstenii Codex Regularum monasticarum, tom. III, p. 32: *Haec est illa celsitudo altissimae paupertatis, quae vos clarissimos fratres meos haeredes et reges regni caelorum instituit.*

Det foregaaende om Lydelse etc. findes spredt i Reglerne, dog især i Prima regula Cap. 1.

S. 85 L. 28. *patiner* (fr. *patin*) og *klaatzer* („Klodser“) er begge Betegnelser for Trætøfler (Kalkar III. 458, II. 535); *kul* betegnede Munkehætten — *kappe* og *kul* var en almindelig Forbindelse —